

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Celjski izgredi.

(Interpelacija poslancev Žičkarja, Berksa in tovarišev na ministra notranjih del.)

Razne dogodbe povodom obiska Čehov v Celju dne 9. in 10. avgusta 1899 silijo podpisane, da stavijo naslednjo interpelacijo:

Ko so prišli Čehi 9. avgusta 1899 v Celje, so bili tako oni, ko so zapustili kolodvor, kakor tudi spremljajoči jih Slovenci sprejeti po druhali, ki jim je grozila s palicami in tulila „Abzug“ in „Pereat“. Vojaški kordon je to druhal zadrževal, da ni začela dejanskih napadov. Redarji, raztreseni mej množico, so to mirno gledali, se smehljali, a niso našli povoda, demonstrante razgnati in razgrajče aretovati.

Pri graški mitnici so postali naskoki močnejši. Na sprevod so jeli leteti kamni. Neki Čeh je bil zadet in težko ranjen. Policija je mirno stala pred to druhaljo, je gledala, kako meče kamne, a se ni ganila in ni nikogar aretovala.

Pri prihodu v „Narodni dom“ je demonstracija s policijsko asistenco postala še večja. Mej dopoldansko demonstracijo zahtevala je razgrajajoča množica od policije, da jej izroči slovensko zastavo, ki je bila poleg cesarske razobešana na „Narodnem domu“. Šest redarjev, na čelu jim stražmojster Mahr, je siloma vdrl v podstrešje „Narodnega doma“. Sneli so slovensko zastavo in jo nesli na mestni urad, dočim je demonstrujoča druhal, ko je padla zastava, kričala „Heil Deutschland“, „Pereat Austria“, mahala s klobuki in razkrita pela „Wacht am Rhein“, mej tem ko so redarji salutirali. Slovenski odvetnik dr. Ivan Dečko je bil od zadaj napaden in s kamnom po glavi udarjen in to vpricho policije, ki sicer ni prišla Donaua, kateri je pozneje pri kazenskem sodišču dobil postavno kazen, pač pa Slovenca Perdana in Detička, ki sta storilca v trenutku dejanja prišla in ga hotela izročiti policiji. Tudi urarja Salmiča in Spindlerja sta hotela dva ce-

lovška redarja aretovati, pa sta ju pustila, ker sta se za Nemca izdala.

Pri povratku čeških gostov in Slovencev od Starega grada v „Narodni dom“ so bili isti neposredno pred vojašnico, koder se pride iz Gospodskih ulic na Jožefov trg, po večji divji druhali tako napadeni, da je moral vojaški oddelek, ki je bil pripravljen v vojašnici, napadencem prihiteti na pomoč in napadalce razgnati. Letelo je kamenje in je bilo več Slovencev zadetih in ranjenih. Policija je mirno asistirala tem izgredom, obrnjena proti Slovanom, tako da je razgrajajočim hrbet kazala; storila ni ničesar, in seveda tudi ni videla nikogar kamenje metati. Ko je bil gospa Perdanova po nekem kamnu zadeta in je njen mož prišel storilca, da bi ga izročil policiji, je slednja storilca izpustila in aretovala Perdana.

Že mej banketom pridrli so policaji pod vodstvom stražmojstra v „Narodni dom“ in zahtevali, da se odstranijo na balkonu in pri oknih stoječi ljudje, in da se okna zapro, ker to zahteva razgrajajoča množica. Tudi mej koncertom in ponoči so zahtevali, da se okna z zastirali zagrnejo in je sploh policija, prihajaje opetovano in brez vsacega vzroka v notranje prostore „Narodnega doma“, motila zbrano družbo in zabavo.

Znano je, da sta bili ponoči dve skupini Slovencev, ki sta mirno domov šli, od prežečih tolovajskih čet napadeni, pobiti in s poleni ter todschlägerji pretepani toliko časa, da so bili dotičniki brez zavestni. Da bi to delo laglje zvršili, in da bi ne bili spoznani, so tolovaji poprej luči ugasnili. Na jedni strani pri ljubljanski mitnici so bili trije žalski Slovenci, Gostinčar, Reicher in Kač zavratno napadeni, na drugi strani v Šolskih, oziroma Gospodskih ulicah pa so bili trije celjski Slovenci, Bovha, Beg in Pokorn, napadeni in pobiti.

Policija se ni nikjer prikazala, ker je deloma v gostilnah „Pri angelju“ in „Pri črnem orlu“ v družbi razgrajajočev pijančevala, deloma na stražnici v mestni hiši

spala. Ko so napadenci po dolgem boju že brez zavesti ležali na tleh, prišla je policija in aretirala pobite na tleh ležeče Slovence, Gostinčarja, Reicherja, Bovho in Bega, dočim je pustila napadalce oditi in je pustila aretovance mej eksortiranjem pretepati. Dr. Becku, ki je z revolverjem z morilskim namenom od zadaj ustrelil na aretovanega Bovho in ga zadel na glavi, se ni zgodilo ničesar, ker je po nazoru policije to smel storiti. Aretiranemu Gostinčarju je bila roka na členku pri vklepanju tako stisnjena, da je muskulatura otrpnila in roka več mesecev ni bila rabljiva. Beg in Pokorn sta bila kasneje izpuščena, Gostinčar in Bovha pa potem, ko sta čez mesec dni presedela v preiskovalnem zaporu, sta bila od obtožbe radi hudodelstva težke telesne poškodbe oproščena.

Dne 10. avgusta, predno so se Čehi odpeljali, ponavljale so se demonstracije in izgredi tako, da je moralo vojaštvo intervenirati. Mej groznim krikom in ob vihtenju gorjač letelo je čez vojaški kordon kamenje na Čeha in Slovence, ki so korakali na kolodvor in je bil neki Čeh na glavi težko ranjen. Čudno je, da je bila na kolodvoru pripravljena ambulanca, kjer je bil ranjeni Čeh obvezan. Vedelo se je torej v naprej, da se zgode kaznjiva dejanja, a vzič temu se ni za osebno varnost ničesar storilo; policija, ki je bila raztresena mej tulečo druhaljo, je sama demonstrirala.

Slovincem, ki so ostali na kolodvoru, je uradni predstojnik Fürstbauer svetoval, naj mirno čakajo, dokler se množica ne razide. Seveda se Slovenci niso ravnali po tem ironičnem nasvetu, nego so šli po železniški progi v celjsko okolico, ker se niso upali naravnost domov iti. Ko je videla krvoločna množica, — ki je čakala pred kolodvorom na Slovence z namenom, da jih napade — da Slovencev ne bo, se je razdelila na dva dela. Jeden del je divje kričaje šel proti Straussovemu hotelu, drugi del pa razgrajaje in prepevaje „Wacht am Rhein“ pred Weberjevo hišo ob kapucinskem mostu. Ker Slovencev ni bilo, se

je druhal, mej katero je bilo tudi 13 redarjev in sicer 5 celjskih ter 8 celovških, lotila stanovanja Slovence Žimnjaka v Weberjevi hiši. Razgrajala in psovala je strahovito ter stanovanje obmetavala s kamni in z nesnago. Vse to se je zgodilo ob asistenci slavne policije, ki, dasi številno zastopana, ni hotela demonstracije preprečiti.

Na večer dne 10. avgusta se je izvršil svoj čas v vseh dnevnikih popisani, že poprej nameravani in skrbno pripravljene napad na hišo dr. Jos. Sernca, na „Narodni dom“, na opatijo in na kaplanijo. Povsem po vojaško je šla velika tolpa, oborožena s kamni, organizirana v dvojnih vrstah in spremljana ob strani in od zadaj od redarjev po Graških ulicah, kjer je metala kamne na izložbo slovenskega fotografskega ateljeja, ter po Grabnu krenila pred hišo dr. Sernca. Opustošenje, ki se je ob asistenci policije izvršilo, je bilo čudovito. Aretovan ni bil nihče, naznanjen nihče. Drugi dan so pasantje občudovali množino kamenja ob obeh frontah silno poškodovane hiše.

Na to je razbojniška druhal, katero je spremljala policija, šla mimo „Narodnega doma“. Metala je kamne v veliko okno — pred očmi policije razbila veliko šipo. Potem je šla po Gospodskih ulicah pred opatijo in kaplanijo, kateri je s kamni obmetavala in pri katerih je šipe razbila. Energičnemu nastopu gospoda Milana Hočevarja, ki je z okna opazoval izgrede in ostrim tonom opominjal policijo, se je posrečilo preprečiti večjo škodo. Aretiran ni bil nihče, naznanjen nihče! Iz previdnosti, da bi nihče ne bil spoznan, so dali poprej luči v obližju naskakovanih poslopij ugasniti.

O vseh teh kaznivih činih in dogodbah, katere je policija sama najbolje in od blizu videla, ni ta policija podala nobene kazenske ovadbe. Oškodovanci, dr. Jos. Sernec, dr. Ivan Dečko in preč. gospod opat Ogradi so bili primorani, hudobne poškodbe in opustošenja naznaniti in s tem provzročiti predpreiskavo, dasi so te do-

LISTEK.

Slovensko gledališče.

(„Jakob Ruda“. — Drama v treh dejanjih. Spisal Ivan Cankar.)

Ivan Cankar se je torej tudi uvrstil med slovenske dramske pisatelje. Napisal je dramo v treh dejanjih, „Jakoba Rudo“, ki razodeva pisateljevo dramsko žilo, ki je zanimivo delo in ki je doseglo v petek pri premieri lep moralni uspeh, s katerim je lahko zadovoljen tudi nezadovoljni Cankar. To njegovo delo — njegov dramski prvenec — se odlikuje po lepem, bogatem, slikovitem jeziku, po globokih mislih, po duhovitem, najsi časih predolgim dialogu. Cankar ni spisal „Jakoba Rude“ toliko zavoljo dejanja, ki ga ni dovolj za tri akte, nego bolj zaradi dialoga, v katerem razkriva svoje misli, svoje nazore. In trdimo lahko s popolnim prepričanjem, da ne bi mogel „Jakoba Rude“ nihče drugi spisati nego Cankar.

„Jakob Ruda“ je v vsem obsegu Cankarjevo delo. To je neovrtna resnica!

„Jakob Ruda“ pa ima pred vsem to napako, da je pisan previsoko za osebe s temi karakterji, kakršne jim je prisodil Cankar. Prestaviti bi moral prizorišče v eleganten salon in osebe bi moral izpremeniti v člane

visokih krogov. Na primer Dobnik je posestnik in gostilničar na Drenovem, a to, kar govori in kakor se vede nasproti Jakobu Rudi, se ne zлага z navadnim, malomestnim gostilničarjem. Peter Brož je podjetnik in trgovec, a bi moral biti, da je kriv vedno očitaneva mu lopovstva, kak izžit vetrnjak in lahkoživec, potlej bi nam zbuja apatijo. In ravno Peter Brož se nam zdi poštena duša, in ves večer ni storil nič takega, kar bi bilo identično z lopovstvom. Po naših mislih je Brož poštenjak in dober človek, ki je resnično zaljubljen v Rudino hčer Ano.

Z Rudinim imetkom je popolnoma pri kraju. V prvem dejanju nam sam kar naravnost pove, da nima niti vinarja, da bi mogel kupiti lačnim otrokom svojih delavcev bonbonov. To se nam zdi seveda nemogoče. A Cankar je hotel s tem povedati, da ni za Rudo resnično nobene rešitve, in da mu mora biti vse prodano. Segel je torej po najvišje dokaze. Peter Brož pa ima denar in lahko kupi Rudino posestvo, ne da bi mu bilo treba poročiti Ane in si celo samega Rudo nakopati na vrat. S tem, da hoče biti rešnik Rudin in Anin, ne kaže prav nikakršnega lopovstva, nego plemenito srce, najsi nam pove Dobnik, ki je po naših mislih nositelj Cankarjevih idej, da ima o lopovstvu druge, svoje pojme.

Sploh so risani značaji dokaj nejasno.

Čudno se nam zdi, da se je Jakobu Rudi zbudila vest s tako nepremagljivo silo šele tako pozno. Čudno se nam zdi, da sili Dobnik prijatelja Rudo kar naravnost k samomoru, da ga sili vavj tudi slikar Dolinar. Dobnik ima nekaj mefistovskega na sebi.

Ruda sam, ki bi naj bil glavna oseba, je risan tudi nekonsekventno. V prvih dveh dejanjih govori o svojih velikih grehah, ki nam jih pa Cankar ne opiše dovolj jasno, a v zadnjem dejanju, ko ga tira nekaka blazna vdanost k tragiškemu koncu, sam prizna, da ni kriv svoje žalostne usode. Sploh spominja Jakob Ruda na Oswalda v „Strahovih“ (v drugem dejanju), in gosp. Borštnik ga je tudi igral malone tako kot Oswalda.

Učitelj Justin, kakršnega je naslikal Cankar, je prav za prav v današnjih dneh in v moderni igri nemogoč, če že abstrahiramo resnico, da je v „Jakobu Rudi“ celo nepotreben. Moderni učitelji niso več taki, a če je kje kdo tak, pač nima pristopa v tako hišo. Cankar ga je ustvaril zavoljo govora, ob katerem se razvije resnično duhovit dialog in zavoljo tega, da ga pošlje Dolinar za Rudo, ko sili prej sam Rudo v smrt. Dolinar sam bi moral iti za njim, to je vendar naravno! Poleg tega je prisojena učitelju tudi nesrečna zunanjščina.

Najsimpatičnejša oseba je vsekakor Ana, hči Rudina. Da reši očeta, se hoče brez

ljubezni vdati Brožu in hoče zamoriti v srcu nagnjenje do slikarja Dolinarja. In ravno to njeno nedolžno žrtvovanje ogreva gledalca vseskozi, in ona resignacija, ona vdanost v žalostno usodo jo prikuplja bolj in bolj. Ana je čisto zamišljen značaj, slika umetne roke in lepo ubranih, harmonijskih barv. A nekaj jo kvari, nekaj je Cankar zagrešil, kakor bi neprevidno vrgel umazan copič, s katerim beli vaški zidar kako razpadajočo kočjo, v dovršeno sliko — to je tista pesem: „Ko pridem...“

Tudi tetka Marta je jasna, morda najjasnejša izmed vseh. Zdi se nam, da si ne želi združitve Anine z Brožem toliko zaradi sebe, da bi namreč potem lahko lepo in udobno živela, nego bolj zavoljo brata in pa zatorej, da bi ostala rodna hiša še dalje njih last, njih domovanje. Marta je torej prikupna oseba, dasi ni v drami neobhodno potrebna.

Jasna je nadalje Alma, in s kontrastom med njo in Ano je Cankar ustvaril zadnjo tem simpatičnejšo. Vendar se nam zdi, da ni tako vsakdanje in lahko mogoče, da bi bilo malomestno dekle prepojeno s takimi pojmi in nazori. Alma takšna, kakršna je, je velikomestno dete. Inženir Koželj je samo zato na odru, da je zaljubljen v Almo, in pisar Košuta zato, da pove Marti, da je z Rudo vse pri kraju...

Pri predstavi smo dobili vtisk, da je

godbe bile notorične in tudi c. kr. državnemu pravdnstvu v Celju znane.

Tudi za večer 11. avgusta so pripravljali in napovedali nove napade na hišo dr. Jos. Sernca, na „Narodni dom“, na hiše c. kr. notarja Detička, dr. Ivana Dečkota in posestnika mlina Petra Majdiča. Dotični so pri c. kr. okr. glavarstvu prosili varstva po c. kr. orožnikih. To pa se je dovolilo samo za dr. Ivana Dečkota in Petra Majdiča, ki se njiju hiši nahajata zunaj mestne meje, dočim spadajo hiše družin pod kompetenco mestne občine celjske. Vsled tega sta bila dr. Jos. Sernec in dr. Ivan Dečko v imenu Posojilnice primorana, storiti druge korake, kateri se bodo kasneje omenili.

Vse predstoječe okolnosti se dajo večinoma dokazati po kazenskih obravnavah, ki so se izvršile pri kazenskih sodiščih v Celju, oziroma po tam nahajajočih se kazenskih aktih. Za sedaj se hočemo omejiti samo na naslednje kazenske akte:

Vr. VI. 675/99 (proti Oskarju Šelingu in tovarišem radi javnega nasilstva),

Vr. VII. 668/99 (proti Fr. Gostinčarju radi težke telesne poškodbe),

Vr. VII. 782/99 (proti Fr. Karlovšku radi javnega nasilstva),

U. 798/99 (proti redarju Karlu Urchu radi prestopka po § 331. kaz. zak.),

U. 950/99 (proti redarju Ivanu Kunstu radi prestopka po §§ 331. in 496. kaz. zakona),

U. 116/00 (proti istemu redarju radi prestopka proti varnosti časti),

U. 959/99 (proti Adalbertu Kossarju in tovarišem radi prestopka proti varnosti časti),

U. 991/99 (proti Frančiški Znoj radi žaljenja straže) in

U. 787/99 (proti Ignaciju Založniku radi žaljenja straže.) (Dalje prih.)

V Ljubljani, 22. marca.

K položaju.

Državni zbor še ni odgovoren. Kakor poročajo dunajski listi, ga misli vlada odgoditi šele po zaključenih spravnih konferencah, menda koncem tega meseca. Poslanci so tega seveda veseli, da uživajo do odgoditve svoje diete, dasi so že ves teden doma. V spravnih konferencah je zdaj na dnevnem redu vladna izjava. Debata o Körberjevi enunciaciji se bo danes popoldne nadaljevala. Tudi jutri, v petek, bode seja. Dvomiti je, da bi mogle konference dognati ta teden vsa vprašanja. Bržčas se bodo pravne konference radi deželnih zborov zopet odgodile in sklicale iznova koncem aprila ali začetka maja, predno se snide državni zbor.

Trpinčenje vojakov.

Urednik lista „Salzburger Tagblatt“, ki je bil tožen od 14. kornega poveljstva, ker je energično protestiral proti trpinčenju nekega vojaka, je bil oproščen. Častnik, ki je dal vojaka privezati z vrvicami tako, da je moral kaznovanec stati na prstih, se je tistega dne, ko se je obravnavala začela, ustrelil. „Salzburger Tagblatt“ piše sedaj, da imajo časopisi napram vojaštvu sploh sila teško stališče. Ker so časnikarji izpostavljeni raznim sitnostim in neprijet-

nostim, se večina časopisja najraje izogne vsaki vojaški afəri, ki kriči po javnosti, zato pa je vojaštvo skoraj brez javne kontrole. Interpelacije v državnem zboru nimajo nobenega uspeha, ker navadno vojni minister vso stvar kratko in osorno zavrne kot neresnično, in treba je posebno hudih slučajev — a la aféra Brüsewitz — da vojno ministrstvo vso zadevo prizna kot resnično. Trpinčenje vojakov v naši armadi še ni odpravljeno in celo privezovanje kaznovancev na kol tako, da stojé na prstih in končno omedlé, ni pri nas nič nenavadnega. Članekar priporoča časnikarjem, naj ščitijo sinove naroda pred trpinčenjem ter naj objavijo vsak slučaj, ki kaže, da je vojaška justica potrebna reforme. Zlasti sodno obravnavanje naj bi bilo javno in ne več tajno.

Vojna v Južni Afriki.

Danes je deset dnij, kar so se polastili Angleži glavnega mesta republike Oranje, Bloemfonteina, in dasi je razposlal Roberts konjeniške oddelke na vse strani, mu še vendar ni bilo možno niti okolice Bloemfonteina oprostiti in očistiti Burov. Še v ponedeljek ponoči so pognali Buri 20 km severno od Bloemfonteina preko reke Modder vodeči most v zrak. Prav tako so porušili še druge mostove na progi proti Pretoriji, in sicer mostove preko rek Vet in Val. Hkratu javljajo časopisi, da so se začeli dvigati Buri ob meji Basutoške dežele. To gibanje more biti burskemu, v stiske in nevarnost zašlemu generalu Olivierju le na rešitev. Vse to pa dokazuje, da so pisali angleški listi neresnico, ko so trdili, da Buri zapuščajo Oranje ter se kar trumoma podajajo. Že davno so tudi pisali Angleži, da bo Natal v kratkem prost Burov, toda general Buller potrebuje vendar le še vedno 40.000 vojakov ter že več tednov ni opravil ničesar. „Daily Mail“ poroča, da namerava začeti Buller svoje operacije šele začetkom aprila. Dobil je ukaz, zasesti prelaze in železniške prehode v Natalu. Roberts je med tem izdal proklamacijo, s katero pozivlja Bure republike Oranje, naj odlože orožje ter se udado. Angleški listi seveda zopet lažejo, ko poročajo, da zategadelj Oranječani kar mečejo od sebe puške in samokrese. „Daily Mail“ javlja, da se je podalo samo 2500 Burov, ki so boja naveličani, bolni ali pa so se zbal Robertsovih groženj. Gotovo pa je tudi to število pretirano. A tudi predsednik Steyn je izdal proklamacijo, s katero je zagrozil, da bo ustreljen vsak Bur, ki bi se brez vzroka odtegnil vojni dolžnosti. Iz Pretorije je odposlal predsednik Krüger deputacijo v Evropo, da poskusi v Parizu, Berlinu, Peterburgu in končno v Ameriki, v Washingtonu, doseči posredovanje. Krüger želi, da se napravi vojni čim prej konec, a zato še ni brezupe, nego hoče vojno do zadnjega nadaljevati, ako bi se Angleži glede mirovnih pogojev ne hoteli postaviti na zmerno stališče. Zanimivo je pismo, katero je poslal predsednik Steyn maršalu Robertsu, ki se je pritožil, da so Buri kazali Angležem belo zastavo, a potem vendar ustrelili na Angleže, ki so se Burom približali. Steyn je na to očitje odgovoril, da so izdajalsko

streljali na Bure Angleži, ne pa narobe; dokaz temu, da je bilo pri takih prilikah ranjenih več Burov in angleških ujetnikov. Angleži so se z jedne strani približali Burom, a Angleži z druge strani so nanje ustrelili. Na očitje Roberta, da so našli Angleži v taborišču Cronjea več eksplozivnih, po narodnem pravu prepovedanih krogelj ter Dum-dum-krogelj, je Steyn odgovoril, da je to resnica. Toda tistih prepovedanih krogelj niso rabili Buri, nego so jih zaplenili in pobrali — Angležem! Roberts se je prijel torej kar dvakrat za nos.

Dopisi.

Iz Kamnika, dne 20. marca. (Salonski orkester.) Pri nabitopolni dvorani vršil se je dne 19. t. m. koncert kamniškega salonskega orkestra. Kakor navadno je tudi to pot žel orkester mnogo zaslužene pohvale in priznanja. Pa saj skoro še pri nobenem koncertu ni bilo take živahnosti in toli življenja! Igralo se je z navdušenjem in veseljem, kar je živo odmevalo v poslušalcih.

Ovetura k krasni Weberjevi operi „Čarostelec“ se je igrala zares tako dovršeno, da je občinstvo burno pozdravljalo dičnega dirigenta.

Novo delo g. Josipa Skorpika noturna „Spomin na Kamnik“ je jako lep umotvor in poln akordov, kateri se lepo, polagoma raztope ob melodioznem koncu, v katerem v jako melodičnih zvokih viole leži precej dobrega skladateljskega duha.

Posebna pozornost se je pa obračala novemu valčku gospoda Viktorja Parme „Triglavske rože“. Ta valček je zopet novo, lepo, s krasnimi narodnimi motivi tako umetniško prepleteno delo, da kdor pozna našo narodno pesen, vidi, da je ostro oko in uho skladatelja združilo v tem valčku najlepše bisere in kristale naše domače pesni. Ime valčku je zajeto iz „Zlatoroga“ in kaj lepo pristoja lepemu umotvoru našega Parme. Seveda se je moral valček na odločno zahtevanje vsega občinstva ponavljati. Ob enem na to morali so se zopet ponavljati domači „Mladi vojaki“, katere je občinstvo do konca spremljevalo s petjem in poskom. Istotako so se vse druge točke igrane mojstrsko dovršeno. „Lira“ je kaj lepo s svojimi mičnimi pesnicami razveseljevala in obogatila ta lepi glasbeni večer našega orkestra. Živeli!

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 21. marca.

Seji je predsedoval župan Hribar. Overovateljema zapisnika sta bila imenovana obč. svetnika dr. Stare in Škrjanec.

Župan je naznanil, da je papež, kakor poroča knezoškofjski ordinarijat, z radostjo vzel na znanje čestitke občinskega sveta ljubljanskega povodom svoje devetdesetletnice in da je poslal občinskemu svetu svoj blagoslov.

Obč. svetniki so to naznanilo stoje poslušali.

Oswalda. Pripomnili bi še, da je njegov govor dostikrat pretih, kar je neprijetno za gledalca, zlasti v igri, ko ne sme preslišati nobene besede. Prekrasno je igral g. Deyl slikarja Dolinarja. Njegova nepretirana, naravna igra nam je vrlo imponirala. Takisto izvrsten v maski in igri je bil g. Verovšek kot Dobnik, tudi g. Housa se je do pičice ravnal po željah g. pisatelja. Gosp. Danilo je dobro pogodil inženirja Koželja, tudi g. Orehek je storil iz Košute, kar je mogel.

Prav posebno zadovoljni smo bili z gđc. Ogrinčevco, ki je igrala lepo ulogo Anino. Govor in kretanje sta ji bila premišljena, prikupna, ali roke so ji še nekam trde. Gospa Danilova je bila izborna Marta, in gospa Polakova je igrala Almo živo in istinito.

Tuintam smo vendar zapazili netočnosti, ki jih je nemara prisoditi temu, da ni bilo zaradi gostovanja g. Borštnika mogoče zadostno izkušnje z vsem osebjem na odru.

Storili so torej vsi z intendanco vred, da so dostojno vprizorili in dovedli do tako lepega uspeha Cankarjevo dramo.

Da vse to nič ne pomaga pri našem občinstvu, kadar se uprizori domače delo, to smo konstatovali že zadnjič.

zastavil Cankar pero odločno, trezno in z drugim načrtom v glavi. A od prizora do prizora je bil bolj naveličan, in zato pada dejanje od akta do akta, in s tem pada vrednost „Jakoba Rude“. Prvo dejanje je namreč v resnici fino, dramatiško, polno življenja in krvi. Gledalca zanima in mu zbudi vso pozornost. Oni trije delavci mu zbujajo slutnjo, da jih bo še kdaj videl ali vsaj slišal. In morda bi bil njih zopetni nastop v drugem ali tretjem dejanju važen vzrok Rudinega samomora...

Vrednost drugega dejanja stoji na višini vrednosti prvega dejanja. Nekateri momenti so pretresljivo učinkujoči. Končati bi se moralo drugo dejanje s prizorom, ko premaga Rudo bolest in omahne na stol. Tretje dejanje je bolehalo in ni vredno prvih dveh dejanj. Sploh bi storil gospod Cankar prav, če boče uvaževati kak nasvet, da bi združil drugi in tretji akt v jedno dejanje in to končal s prizorom, ki smo ga omenili zgoraj. Ruda bi čez nekaj hipov planil iz sobe — morda v svojo sobo — in tamkaj končal svoje življenje.

Ali kar se mora „Rudi“ pred vsem očitati, je to, da nima tehnike. In tehnika usposablja igro za življenje na odru. Cankarjevi ljudje prihajajo in odhajajo, a dostikrat se ne ve, zakaj, in če so na odru, ne vedo časih, kaj bi počeli. (N. pr. v prizoru,

ko sili Brož v Ano). Igra nedostatne tehnike je spisana za bralca, ne za gledalca, in zato smo mnenja, da bi se „Jakob Ruda“ lepše bral nego gledal. V knjigi tudi zadnja Dobnikova kľofuta tako silno ne udari kakor na odru. Tu se nam pa zdi, kakor bi nerodnež sedel z vso težo svojega telesa na okusno spleten šopek...

To je naša obsodba v glavnih konurah. Narasla bi nam preveč, da hočemo biti temeljitejši, a s tem bi „Jakobu Rudi“ ne koristili in ne škodovali. Imamo namreč, bodi to komu prav ali ne, tudi svoje nazore, ob katerih se nam ne zdi potrebno cepiti dlake.

A še enkrat ponavljamo, da je „Jakob Ruda“ jako zanimivo delo, katero bi mi — in nemara še mnogo drugih — še gledali z največjim zanimanjem. Pričakujemo pa, da nam bo Cankar napisal še kaj boljšega, to pa le takrat, če pojde preko lirike svojih „Vinjet“ naravnost v gledališče, v auditorij in tamkaj snoval dela, ki imajo pravico in sposobnost do življenja na gledaliških deskah...

Z igranjem smo bili prav zadovoljni. Najbolj se je izkazal g. Inemann, ki je igral Broža — pač najtežjo ulogo — elegantno in docela premišljeno. G. Borštnik je izvrstno igral svojo ulogo. Rekli smo pa že prej, da nas je preveč spominjal na

Zupan je dalje prečital zahvalo prof. dr. Kreka za izrečeno mu čestitko ob njegovi šestdesetletnici in prečital dopis obč. svet. dr. Krisperja, s katerim ta naznanja, da se odpoveduje mandatu.

Obč. svet je odpoved brez ugovora vzel na znanje in županu na njegovo prošnjo pooblastil, da izreče dr. Krisperju zahvalo na njegovem delovanju v občinskem svetu.

Nadalje je župan naznanil, da mu je iz „konservativnega obrtnega društva“ došlo pismo, na katerem sta podpisana neki Kregar in neki Žan in s katerim se mu predlaga resolucija, ki jo je sklenil ponedeljski shod tega društva. Ta resolucija se glasi:

„Žalostno gospodarstvo ljubljanskega mesta, katero se zlasti kaže v tem, da se denar meče za neproduktivne stvari, da pa mestna uprava za stvari, katere bi bile v korist proizvajajočim stanovom, to je ljubljanskim obrtnikom, nima sredstev. Tako na pr. se je zidal brezpomemben dragi „Mestni dom“, o tržnih lopah pa ni duha, ne sluha. Še žalostnejše pa je, če se more pri mestni upravi konstatirati nezdrave razmere, ki so se jasno pokazale pri oddaji mestne voznje. Z ozirom na to izjavljajo obrtniki, zbrani na javnem shodu „konservativnega društva“, da ne odobravajo obrtu nasprotnega gospodarstva ljubljanskega mesta, da zlasti način, po katerem so se oddajale mestne voznje, nasprotuje mestnemu statutu, koristi pa le dvema obč. svetnikoma.“

Župan je opomnil, da bi to resolucijo lahko vrgel v koš, kar bi take neutemeljene zabavljice tudi zaslužile, da je pa prečital to resolucijo, ker se iz nje vidi, s kako nizkimi sredstvi se deluje proti obč. svetu. Pred vsem bi bilo tem konservativnim obrtnikom, ki hočejo zastopati vse obrtnike, za kar pa se bodo ti lepo zahvalili, priporočati, da se nauče nekoliko bolje slovenski, in da se nauče pravilno misliti. Prvi stavek njihove resolucije nima ne glave ne nog. Čuditi se je, da imajo Kregar in tisti njegov pajdaš, ki je zaradi podobnih zabavljic že moral delati pokoro na Žabjeku, sploh predrznost, očitati obč. svetu take stvari, katerih neutemeljenost je bila že večkrat dokazana. Znano in dokazano je že večkrat, da je obč. svet napravil le jako produktivne investicije, ki donašajo občini mnogo čistega dobička, a zlic temu pogrevajo nekaterniki vedno to trditev. V tem tiči brezmejna zlobnost. Če je „Mestni dom“ brezpomemben ali ne, o tem naj sodi občinstvo. In to je že sodilo ter izreklo ugodno sodbo. V resoluciji se govori tudi o tržnih lopah. To kaže, da tisti, ki so kovali to resolucijo, niso niti pojma imeli o tem, za kaj se gre. Tržne lope se vidijo vsak semanj dan, ali obč. svet ni nikdar mislil na kake tržne lope, ampak le na zgradbo povsem moderne tržnice. Načrti za to so že v delu. Ali bo obč. svet sklenil, napraviti tako tržnico ali ne, zato pač ne pojde iskat pouka h konservativnemu obrtnemu društvu. Kar se tiče mestne voznje, se mora konstatovati, da se je pri oddaji postopalo povsem pravilno. Oddale so se najcenejšima ponudnikoma. Če bi bila prišla Kregar in Žan in bi bila še manj ponudila, bi bila onadva dobila voznjo. Obč. sveta take neosnovane zabavljice, ki prihajajo od ljudi, kateri nimajo poštenega srca in dobre volje, ne bodo v njegovem delovanju prav nič motile. Končno je župan rekel, da bo v prihodnje take dopise kratkoma položil ad acta. (Odobranje. Klic: Na stranišče.)

Potem sta gg. J. Maček in F. Tuma po primernem pogovoru župana Hribarja storila slovesno obljubo kot meščana.

Obč. svet. dr. Tavčar je poročal o letošnjih dopolnilnih volitvah za obč. svet. V tretjem volilnem razredu izstopita letos obč. svet. J. Škrjanec in Jernej Žitnik, mej letom pa se je odpovedal mandatu Fr. Hribar. V drugem razredu izstopita obč. svet. Fr. Pavlin in J. Plantan. V prvem razredu izstopijo obč. svetniki J. Gogola, dr. Stare, Velkavrh in Fr. Žužek, a ker se je dr. Krisperj odpovedal, bo tudi na mesto njega voliti jednega obč. svetnika. Sklenilo se je, da se bo v tretjem razredu, v katerem je letos nad 2000 volilcev, volilo na dveh mestih. Volilo se bode iz III. razreda dne 23. aprila (eventualna ožja volitev bo dne 24.), iz II. razreda dne 25. aprila (eventualna ožja volitev bo 26.) in iz I. razreda dne 27. aprila (eventualna ožja volitev bo dne 28.) Za načelnike komisij so

bili določeni za III. razred dr. Hudnik in dr. Stare, za II. razred Šubic, za I. razred pa dr. Tavčar. Ostale člene volilnih komisij imenuje župan. (Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. marca.

Osebnosti. Gosp. Ivan Vrhovec, profesor na novomeški gimnaziji, je za nadaljnjih pet let imenovan c. kr. konservatorjem centralne komisije za umetniške in zgodovinske spomenike.

Deželnozborska volitev v Istri. Pri dopolnilni volitvi za mestno skupino Izola Milje-Buzet, ki se je vršila predvečrajšnjim na mesto dr. Bartolija, je bil kakor se je v naprej vedelo, izvoljen laški kandidat notar dr. Depangher. Ta je dobil 135 glasov. Značilno je, da je dobil vrli hrvatski rodoljub Fr. Flego, čigar kandidatura ni bila nikjer razglašena, 60 glasov.

Modus vivendi v Istri. Včeraj so imeli delegatje obeh deželnozborskih klubov drugo sejo. O njej niso ničesar razglasili. Na seji se je razpravljalo o posameznih točkah, katere so slovenski delegatje predložili kakor potrebe oziroma popuste. Italijanski delegatje so obljubili, da dajo te zahteve na razgovor v svojem klubu, in da potem pisмено odgovore na vsako posamezno točko.

Pojasnilo. V sobotni številki je naš podlistkar med drugimi navedel tudi nekega gostilničarja Rona na Colu. Vsled tega se čuti silno razžaljen g. A. Rovana na Colu. Mi sicer ne vemo, ali je naš podlistkar z gorenjim imenom res mislil gosp. Rovana, ker so nam razmere premalo znane. Toda dotične besede v podlistku niso take, da bi se mogle za gosp. Rovana slabo tolmačiti, marveč se nam vidi, da ga je hotel naš podlistkar z njimi samo občinstvu priporočati! Mi vemo, da je g. Rovana „naše gore list“ in kremenit značaj, ki se ne upogne, ter da je stal vedno v taboru naše narodno-napredne stranke, toraj tudi ne bi bili nikdar v svoj list sprejeli ničesar, kar bi bilo po naših mislih zanj neugodno. Žal bi nam tedaj bilo, ako bi se po tem pojasnilu čutil žaljenega še nadalje! — Hkratu pa izjavljamo, da dotični podlistek ni izšel s Cola, ter da ni v zvezi z njim ne Pucova hiša in nikdo drugi na Colu, pač pa ga je napisal nekdo, ki se je o razmerah sam prepričal.

Čudna so pota usode. Dr. Julij Fränzl vitez Vesteneck, bivši okrajni glavar v Litiji in deželni poslanec, znameniti politički „macher“, ki je slovenski jezik in slovenski narod preganjal in zatiral z brezprimerno sovražnoostjo, je sedaj nameščen pri naselbinski oblasti v Novem Yorku kot — tolmač slovenskega jezika. Torej mu je znanje toli sovražene slovenščine vender dobro, da ga — živi!

Benefica dramskega objekta slovenskega gledališča. Kakor smo že naznanili, bodo igrali v soboto „Čarovnico pri jezeru“ v korist onem objemu slovenske drame, ki ni imelo letos benefice. In to so velezasluzni člani slovenske drame, ki so vso sezono natančno in najvestnejše izvrševali svoje dolžnosti in so slovensko gledališko občinstvo toliko večerov zabavali in vedrili. Gosp. Danilova, gdč. Ogrinčeva in gg. Danilo, Deyl, Housa, Orehek in Verovšek pač pošteno zaslužijo, da se jih spomni slovenski publikum v soboto večer, in da prihihi v najmnogobrojnejšem številu v gledališče. Ne zaslužijo tega samo zaradi svojih lepih, celo izvrstnih igralskih zmožnostij, s katerimi so že toliko dvignili slovensko dramo, nego tudi zato, da jim prineso simpatije slovenskega občinstva ono moralčno plačilo, katero tako dobro de slovenskemu igralcu-umetniku, ki mu ne sije najjasnejše sonce! Naj ne bo torej v soboto v gledališču praznega prostorčka!

Vivat sequens. „Uč. Tovarš“ poroča, da je c. kr. okrajni šolski svet logaški odpravil tajno kvalifikacijo učiteljskva.

I. slovenska slikarska in kiparska razstava. „Slovensko umetniško društvo v Ljubljani“ namerava prirediti letošnjo jesen meseca septembra v dvorani „Mestnega doma“ I slovensko slikarsko in kiparsko razstavo. Odbor, na čelu mu predsednik, ces. svetnik profesor Ivan Franke, je pozval vse znane slovenske umetnike, da sponočé odboru, ali se bodo s svojimi izvirnimi

deli kakoršnegakoli značaja razstave udeležili in koliko takih del ter do katerega poslednjega roka menijo doposlati odboru svoja dela. Ker pa odboru niso znana sedanja bivališča vseh naših umetnikov, ni bilo možno doposlati jim vabila. Zato se obrača odbor potom časopisja do vseh slovenskih slikarjev, kiparjev in arhitektov s prošnjo, da blagovolé naznaniti mu svoje naslove ter sporočiti, ali in s kolikernimi izvirnimi slikami, kipi itd. se udeležijo projektovane razstave. Slovenske časopise pa prosi odbor hkratu najvljudnejše, da ponatisnejo ta poziv ter prinašajo vsa naznanila, tičoča se te za napredek in ugled domače umetnosti prevažne razstave. „Slovensko umetniško društvo“ je nepolitično, zato ga naj bi podpirali brez razločka vsi listi na Kranjskem in izven nje!

III. veliki redni koncert „Glasb. Matic“ bo v soboto, dne 7. aprila ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“. Koncem marca pa se namerava prirediti še poseben društveni glasbeni večer.

I. društvo hišnih posestnikov ima to soboto ob pol 8 uri zvečer v hotelu pri „Maliču“ društveni shod. Društveniki izkazati se imajo s svojo člansko vsprejemnico.

Russkij kružok v Ljubljani ima z današnjo uro nadalje svojo sobo v drugi Mestni šoli (na Grabnu) na Zoisovi cesti v II. nadstropju v IV. razredu.

Radi žaljenja Veličanstva je okrož. sodišče v Rovinju obsodilo štiri Lahe, ki so na plesu društva „Lege“ v Poreču grdo ravnali s cesarjevo podobo. Trije obsojenci so dobili po trinajst mesecev, eden pa z ozirom na svojo mladost šest mesecev.

Čitalnica v Brežicah priredi v nedeljo 1. aprila t. l. gledališki večer. Predstavljali se bodeta po diletantih veseli igri: „Blaznica v prvem nadstropju“ in „Lokavi snubač“.

„Kozolec je preobračal“. Včeraj popoldne je na Starem trgu policaj ustavil nekega postopača. Ta pa je bil vsled tega tako hud, da se je zakadil v policaja in ga hotel podreti na tla. Padla sta oba, a policaju so prišli ljudje na pomoč, da je mogel ukleniti postopača. Ko je prišel še drugi policaj, se je postopač moral udati. Policaja sta ga držala za roki in gnala na rotovž. Med potjo pa je pred njima postopač preobračal kozolce in vriskal, kar je privabilo mnogo občinstva na Mestni trg. Postopač je neki Janez Tabersky, potujoči muzikant.

„Ti počakaj tukaj, jaz grem pa na en frakelj“ je dejal postopač Anton Avbelj policijskemu stražniku Martinu Sladocu pred Pavlinovo žganjarno na Dunajski cesti, ko ga je ta mirno eskortiral. Stražnik je bil Avbeljina aretiral, ker je v Grajzarjevi hiši pri strankah beračil in se delal hromege in bolnega. Bil pa je le pijan. Ker se stražnik ni oziral na Avbeljino potrebo, da bi še popred frakelj Pavlinovca popil, predno bi se umaknil v notranje rotovške prostore, zagnal se je A. v njega in mu hotel vzeti sabljo in ker se mu to ni posrečilo, pobral je kamen in se spet zagnal v stražnika, kateri ga je mogel šele ukrotiti, ko so mu prišli trije oficirji na pomoč. Uklenjenega so ga naložili na cizo in ga peljali v „špekhamro“, odkoder se je preselil na Žabjek.

Srajco ukradel je hlapec Ivan Lapajne svojemu sohlapcu Vidu Zoharju na Ambroževem trgu št. 7. Na sumu ga imajo, da je še tudi druge stvari pokral in prodal. Dali so ga pod ključ.

Hoja po železnici in čez železniške mostove je strogo prepovedana. Ljudje posebno radi hodijo čez mostove dolenske železnice k Božjemu grobu. V zadnjem času je bilo več oseb zaradi tega naznanjenih in policijsko kaznovanih.

Nove razglednice. V založbi gosp. A. Turka v Ljubljani je ravnokar izšlo troje prav ličnih novih razglednic. Jedna predstavlja cerkev na Zg. Rožniku, drugi dve pa sta nabožnega značaja.

*** Poroka prestolonaslednice Štefanije** bode — kakor brzojavljajo in Trsta dunajski „Allg. Ztg.“ — danes Grof Lonyay je dospel iz Gorice in je zopet zdrav. Štefanijina hči, nadvojvodinja Elizabeta pa je odpotovala v Gries.

*** Izgube Angležev in Burov.** Do 17. t. m. so izgubili — kakor se poroča iz Londona uradno — Angleži v vsem skupaj 16 447 mož. Iz Kapstadta pa javljajo, da

so izgubili Buri do tistega časa 7722 mož. Razloček je pač velik!

*** Proti tujim zdravnikom v Italiji** je dovršil ministrski predsednik Pelloux zakonski načrt ter ga predložil komori. Glavno je v tem načrtu novega zakona to, da bodo smeli izvrševati svojo zdravniško prakso v Italiji le tisti inozemski zdravniki ter kirurgi, kateri so bili poklicani v deželo za posebne slučaje, ali pa če so stalno v službi pri kaki osebi ali rodbini in tudi taki, kateri imajo diplomu tujega vseučilišča ter prakticirajo v koloniji tujcev, seveda le iz držav, v katerih dobe italijanski zdravniki isto pravico. Zakon je motiviran s tem, da večina vseh držav ne dopušča tujih zdravnikov, ter da se italijanski zdravniki s pravico pritožujejo zaradi prevelike konkurence inozemskih zdravnikov. Parlamentarna komisija je sprejela ta zakonski načrt, naperjen proti inozemskim zdravnikom v Italiji. Seveda se bo izrekla tudi komora v začetku prihodnjega meseca za ta načrt.

*** Vlak je ušel.** Pri Soestu pri West falskem je dospel nedavno lokalni vlak do postaje vrhu hribca. Ker je prehitel svoj čas, sta šla strojevodja in kurjač v gostilno na postaji, za njima pa so šli sprevodniki. Tako je bil vlak brez nadzorstva. Potniki so potrpežljivo čakali, da si železniško osobje pogasi žejo, toda stroj se je nakrat naveličal čakati, začel je pihati in kaditi ter — teči z vsem vlakom navzdol. Tedaj pa so jo vdrli za vlakom strojevodja, kurjač, sprevodniki, postajni načelnik in več delavcev in začela se je pravicata dirka. No, stroj je začel, dospevši pod hrib, nakrat zopet počasi voziti, železničarji so kakor mačke poskakali na vlak ter se peljali dalje. Nesreče ni bilo nobene.

Književnost.

— „Glasbena Zora“. II. letnik, III. zvezek ima tole vsebino: O postopu glasov v ravnobežnih in skritih kvintah in oktavah. — Večni mornar. (Dalje). — Slovanska gledališča. — Društvena poročila in vesti iz umetniškega sveta. V muzikalni prilogi: Z glasnim šumom s kora. Za mešani zbor, uglasbil Stanko Premrl. — Pred bojem. Moški zbor, uglasbil Jos. Pavčič. — Kaj bi te vprašal? Samospjev s spremljevanjem klavirja, uglasbil dr. B. Ipavec.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 22. marca. V včerajšnji seji spravnokonferenčnega odseka za Češko je dr. Engel podal vladi kategoričen ultimatum. Na to je Körber izjavil, da je vlada pripravljena uvesti češkinotranji uradni jezik, ako se s tem zagotovi mir v deželi. Po kratkem premoru je dr. Kaizl v imenu čeških poslancev in konservativnih veleposestnikov razglasil, da je s Körberjevo izjavo ustvarjen nekak fait accompli. Kar se tiče klavzule glede miru v deželi, izjavljajo rečeni poslanci, da ga ne bo, dokler se ne restituira češki notranji uradni jezik, ter pričakujejo, da vlada čim prej uredniči svojo objubo. Prade je rekel, da vprašanje o nemškem državnem jeziku ne spada na to konferenco, ker se tiče vseh narodov. Sklenjeno je bilo v prihodnji seji voliti pododsek, ki naj se bavi s to zadevo.

Dunaj 22. marca. Češki in veleposestniški poslanci sklenili so danes z ozirom na to, da se je v vladnem razglasilu o včerajšnji konferenci utajila Körberjeva izjava glede češkega notranjega uradnega jezika, zahtevati kategorično, da vlada sama provzroči resnično publikacija o svoji izjavi, sicer da opuste vse obzire in provzročé sami tako vsestransko pojasnilo.

Dunaj 22. marca. „Wiener Ztg.“ prijavlja cesarjevi lastnoročni pismi, s katerima se naznanja, da se je nadvojvodinja Štefanija odpovedala protektoratu društva „Rdeči križ“ in da je cesar ta protektorat poveril njeni hčeri, nadvojvodinji Elizabeti.

Trst 22. marca. Danes ob 11. uri popoldne se je v dvorni kapeli v Miramaru izvršila poroka nadvojvodinje Štefanije z grofom Lonyayem. Dvorni župnik Mayer je opravil poroko. Štefa-

nija je bila silno bleda in upála, a je vender glasno določno izrekla „da“. Po poroki, kateri je prisostvovalo le malo oseb, sta grofinja Štefanija Lonyay in njen soprog sprejela čestitke zbrane družbe. Ob polu 1. uri je bil dejeuner. Cesar je Štefaniji brzojavno čestital.

Budimpešta 22. marca. Centralni volilni odbor je od vojaškega zapovedništva dobil v nemškem jeziku sestavljen izkaz umirovljenih častnikov in gažistov, a župan ga je vrnil in zahteval, naj se pošlje madjarski izkaz.

London 22. marca. General Pole-Carew, Gatacre in Clement so se združili. Od Kolesberga prihajajoča četa 4000 Burov poskuša, da bi se prerila skozi njihove vrste proti severu, a doselej brez uspeha. Roberts ostane najbrž tri tedne v Bloemfonteinu. Šele potem krene proti severu, v tem ko bodeta Buller iz Natala in Methuen od Kimberleya poskusila prodreti v Transvaal.

London 22. marca. Guverner Millner je dospel iz Kapstadta v Bloemfontein, da prevzame administracijo Oranje-države.

Naznanilo.

Rojakom naznanjam tem potom, da naj se nikari ne zanašajo na delo v New Yorku pri gradenju podzemne železnice, za katero bode potreba nad 10.000 delavcev; razne delavske zveze (Unie) zelo marljivo delujejo, da bodo v delo sprejeti v prvi vrsti državljani Zedinjenih držav, v drugi vrsti pa člani Unij ali delavskih zvez. Dalje dela naselbinska oblast sedaj precej preglavice naselnikom, ako nimajo ti tukaj sorodnike, ali dovolj novcev (50 gl. ali 100 kron je malenkost proti ameriški veljavi). Nikdo Slovencev naj se ne zanaša na delo pri podzemski železnici v New Yorku, ker tukaj čaka na to delo že tisoče in tisoče delavnih rok. To naznanjam rojakom na Slovenskem v njih korist in naj se ne pusté sem zvabiti na to delo, ako jim evropejski agentje še tako lepo slikajo položaj.

New York, 7. marca 1900.

Fr. Sakser,
urednik „Glas Naroda“.

Druge slovenske liste prosim v blagohotno ponatis teh vrstic.

Darila.

Uredništvu našega lista sta poslali: **Za družbo sv. Cirila in Metoda:** G. Ivan Kozjek, dež. rač. oficijal 10 K, dobljeno stavo. — Gdč. Tonica Majzeljeva v Belicrkvi 8 K, nabrala v veseli družbi treh ljubljanskih in enega novomeškega rodoljuba. — G. Vekoslav Grabrijan v Ložu 8 K, nabral pri odhodnici g. Gabrijela Eržena. — Vesela družba šenčurska v gostilni „pri Gasperlinu“ v Šentjurju pri Kranju 2 K 1 vin. — Skupaj 28 K 1 vin. — Živeli vstrajna nabiralka in nabiralci ter vsi darovalci! **Za Prešernov spomenik:** G. Iv. N. Resman v Zalogu 15 K, pri „Belem volku“ „tam v stalici“ — pri kapljici“ zložili: Šior Nác, dva prijatelja in neka brumna slovenska mati, ki pa vendar na samem v panani „Narod“ pokuka... — G. Ivan Kozjek, dež. rač. oficijal 2 K. — G. Fr. S. Ban, tehn. upravitelj „Kat. tisk.“ 5 K. — Skupaj 22 K. — Živeli vsi rodoljubni darovalci!

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škočji
Loki se dobiva (321—12)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe zmajraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
3 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrlj so v Ljubljani:

Dne 18. marca: Marija Lužovec, delavčeva hči, 11 dni, Karlovska cesta št. 26, življenska slabost. — Ivan Toni, mesarjev sin, 15 mes., sv. Petra cesta št. 74, dušljivi kašelj. — Ana Vindišar, kramarjeva hči, 19 let, Emonska cesta št. 10, jetika.

Dne 19. marca: Franca Kalan, tov. delavka, 28 let, Ambrožev trg, št. 3, jetika. — Fran Suva, črevljar, 38 let, Krakovske ulice št. 22, jetika. — Jernej Lekan, delavec, 48 let, Zaloška cesta št. 13, naduha.

V hiralnici:

Dne 20. marca: Lucija Šori, gostija, 76 let, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 15. marca: Marija Moser, učiteljica, 43 let, jetika.

Dne 16. marca: Fran Japelj, državne železnice asistent, 33 let, jetika.

Dne 17. marca: Helena Sporar, perica, 40 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Marcij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
21.	9. zvečer	733.5	8.6	sl. jug	oblačno	0.0
22.	7. zjutraj	731.4	6.1	sl. zahod	oblačno	0.0
	2. popol.	728.6	11.9	brezvetr.	oblačno	0.0

Srednja včerašnja temperatura 8.3°, normale: 4.6°.

Dunajska borza

dne 22. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K	50 h
Skupni državni dolg v srebru	99	10
Avstrijska zlata renta	98	20
Avstrijska krona renta 4%	99	45
Ogrska zlata renta 4%	97	05
Ogrska krona renta 4%	93	50
Avstro-ogrski bančni delnice	127	80
Kreditne delnice	235	40
London vista	242	95
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	65
20 mark	23	70
20 frankov	19	29
Italijanski bankovci	90	15
C. kr. cekinji	11	37

Potrži od najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene soproge, oziroma sestre, svakinje in tete, gospe

Ivane Bončar roj. Gosar

ki je danes ob 9. uri dopoldne po dolgi, težki bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 41. letu svoje dobe blaženo v Gospodu zaspala.

Truplo drage pokojnice se bode v petek, dne 23. marca, ob 5. uri popoldne v deželni bolnici svečano blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Krištofu položilo v rodbinsko rakev.

Svete zadušne maše brale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 21. marca 1900.

Egidij Bončar, hišni posestnik, soprog. — Gregor Zamejic, svak. — Fani Zamejic, sestra. — Minka, Ema, Anica, (577) Vida, nečakinje.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec prebitko vest, da je Bog Vsemogočni izvolil našo ljubo soprogo, oziroma mater, taščo, sestro in staro mater, gospo

Josipino Korošec

posestnika soprogo

v starosti 61 let, včeraj dne 21. t. m. ob 12. opoldne, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče poklicati k sebi v večno življenje.

Pogreb drage ranjce bode jutri, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v št. Petru na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušne brale se bodo v farni cerkvi v št. Petru.

Št. Peter na Krasu, 22. marca 1900.

(579) **Žalujoči ostali.**

Zahvala.

Za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu preminulega mi soproga, asistenta c. kr. drž. železnic, gospoda

Frana Japelja

kakor tudi za poklonjene lepe vence, izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 20. marca 1900.

(571) **Terezina Japelj.**

!! Doslej najceneje !!

razpošilja velika izdelovalnica platnena in pavl-natega blaga kanafase, oksforde, platno, celere, robe, ročnike, obrisače in razno-vrstno drugo blago pristne barve in trpežno po najnižjih cenah.

Ivan Šulc, Náchod, Češko.

Na zahtevanje vsakemu vzorce in cenike franco in brezplačno. (575-1)

Komí

soliden, spreten prodajalec, več v trgovini mešanega blaga in v železnini, išče se za večjo trgovino na deželi.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „soliden“ na upravištvu „Slov. Naroda“. (525-3)

Umetnik na citrah

Ludovik Tauber

poučuje temeljito (568-2)

v igranju na citrah.

Objave se sprejemajo v hotelu „Pri slonu“, soba št. 24, I. nadstropje.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Stajerska
ROGASKA
KISLA VODA **Jemljevo Styria-vrelec**
SVETOSLAVNA.
Krepčevalna pijača. Naprekošana zdravilna voda.

Generalni zastopnik:
Ignacij Trojan
Gradec (573-1)
Deželna hiša, Schmiedgasse.

Album slovenskih napevov za citre

knjiga I., 84 najlepših napevov, prirejenih v lahkem slogu ter posebno efektno, zaradi česar se tudi v koncertih igrajo z največjim uspehom. — Cena 100 stranih obsegajoče knjige K 5.—, s pošto 40 vinarjev več. — Dobiva se samo pri (562) **Josipu Sorgu v Zagrebu.**

Jamčeno pristen

Refošk

iz sušenega grozdja

po 1 gl. liter pri

Fr. Pelicon-u, Francovo nabrežje št. 5.

Tu se dobé tudi druga pristna vina po izredno nizkih cenah. (578-1)

Geno se prodá

lepa, nova vila v Kranju.

Natančneje poizvé se pri

(566-1) **Jožefu Fuso v Kranju.**

Hiša

proda se zaradi preselitve v Trst v Zagorju pri št. Petru na Krasu, 1/4 ure od železniške postaje št. Peter. Hiša je pripravna za gostilno in prodajalnico (gostilna in prodajalnica se že nahajata v prostorih), zaloga špicerijskega blaga se pritiče; v hiši sta tudi dve kleti, potem dva prostorna in zračna hleva, skedenj, mali hlev, vrt za hišo, velik borjač in tudi vodnjak. — Vsi prostori so prav pripravi za veliko trgovino.

Natančneje se poizvé pri **Antonu Ribarčcu v Zagorju pri št. Petru na Krasu.** (560-1)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalnica apna in premogokop Zabukovce (Buchberg), pošta Pletrovče (Pletrovitsch) pri Celju. (143-22)

Firm. 67

Einz. I. 299/3

Razglas.

Objavlja se, da se je izvršil v tusodnem registru za posamezne tvrdke pri tvrdki

„Matevž Lipar“

Cementfabrik in Šmarca Bezirk Stein, na podlagi prisojila c. kr. okrajne sodnije v Kamniku z dne 21. decembra 1899 opr. št. A. 3.99 30 izbris do sedanjega imetelja te tvrdke Matevža Liparja in vpis nove imetelje tvrdke Marije Lipar, posestnice v Šmarci.

C. kr. dež. kot trgovinska sodnija v Ljubljani, oddel. III. dne 12. marca 1900. (557)

Razglas.

Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani si dovoljuje dati uljudno na znanje, da se vsled sklepa vseh členov z dne 8. marca 1900 cene pri brivskem, frizerskem in lasničarskem obrtu povikšajo.

Minimalne cene za vse vrste postrežbe bodo v vsaki posamezni brivnici razvidne. (545-2)

Razglas stopi v veljavo s 1. aprilom 1900.

Aux amateurs de la mode.

Jos. Rojina

Sv. Petra cesta 27

se priporoča v izdelovanje

(489-4)

elegantnih pomladanskih oblek in površnikov po novem modernem kroju.

Ustreči zamorem cenjenim naročnikom s finim blagom modernih barv iz domačih in angleških tovarn.

Ker cene delu in blagu niso pretirane, upam, da me bo slavno občinstvo počastilo z obilnimi naročili.

Marchand tailleur.

English tailor.

Št. 8876.

Razglas.

(569-1)

Glede na to, da mestna klavnica v Ljubljani po svojem obsegu in po svojih na prava povsem zadostuje potrebam, prepovedala je c. kr. deželna vlada za Kranjsko z razpisom z dne 3. marca 1900 št. 3397 v smislu § a 35. zakona z dne 15. marca 1883 drž. zak. št. 39 po predlogu občinskega zastopa ljubljanskega v obsegu deželnega stolnega mesta Ljubljane nadaljno uporabo še obstoječih in gradnjo novih zasebnih klavnic.

Mestni magistrat naznanja torej znova, da je v obsegu mesta Ljubljane prepovedano klati goveda, teleta, ovce, janjce, prašiče, koze, kozličke in konje drugje, ko v mestni klavnici in da so dovoljene le izjeme, kakor jih navaja § 1. alin. 2. in 3. klavničnega regulativa

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 13. marca 1900.

M. KUNC

krojaško obrtovanje
Gospodske ulice št. 7 v Ljubljani

priporoča

svoje izborne izdelke civilnih in uniformskih oblačil po meri.

Bogata izber dobrega modnega blaga je vedno v zalogi; vsprejemajo se pa tudi naročila s pridejanim blagom.

Fini in pravilni kroj, izborna delo in ceno postrežbo jamči obče znana zmožnost in solidnost tvrdke. (559-1)

